

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2020/2188

2020 m. gruodžio 22 d.

kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2008/851/BUSP dėl Europos Sąjungos karinės operacijos, skirtos prisidėti prie atgrasymo nuo piratavimo veikslių ir ginkluotų plėšimų jūroje prie Somalio krantų ir jų prevencijos bei sustabdymo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2008 m. lapkričio 10 d. Taryba priėmė Bendruosius veiksmus 2008/851/BUSP ⁽¹⁾, kuriais įsteigta ES karinė operacija Atalanta;
- (2) 2018 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2018/1083 ⁽²⁾ Bendrieji veiksmai 2008/851/BUSP buvo iš dalies pakeisti, o Atalanta pratęsta iki 2020 m. gruodžio 31 d.;
- (3) 1988 m. gruodžio 20 d. pasirašytoje Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijoje dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta numatyta, kad Šalys turi maksimaliai bendradarbiauti pagal tarptautinę jūrų teisę, siekdamas užkirsti kelią neteisėtai apyvartai jūroje;
- (4) 2019 m. lapkričio 15 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba (toliau – JT ST) savo Rezoliucijoje 2498 (2019) dar kartą patvirtino, kad taikos ir stabilumo Somalyje užtikrinimo tikslais visos valstybės turi įgyvendinti ginklų ir karinės įrangos embargą Somaliumi, iš pradžių nustatytą Rezoliucijos 733 (1992) 5 punkte ir Rezoliucijos 1425 (2002) 1 bei 2 punktuose;
- (5) savo Rezoliucijoje 2498 (2019) JT ST taip pat pasmerkė medžio anglių eksportą iš Somalio pažeidžiant visišką draudimą eksportuoti medžio anglis ir dar kartą patvirtino savo sprendimą dėl Somalio kilmės medžio anglių importo ir eksporto draudimo, kaip išdėstyta Rezoliucijos 2036 (2012) 22 punkte ir Rezoliucijos 2182 (2014) 11–21 punktuose;
- (6) 2019 m. gruodžio 4 d. JT ST savo Rezoliucijoje 2500 (2019) dar kartą paragino valstybes ir regionines organizacijas, galinčias tai daryti, dalyvauti kovoje su piratavimu ir ginkluotais plėšimais jūroje prie Somalio krantų, paragino visas valstybes bendradarbiauti atliekant tyrimą ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą visų už tokius veiksmus atsakingų arba su tokiais veiksmais susijusių asmenų atžvilgiu ir pripažino, kad Seišeliai sėkmingai vykdo baudžiamąjį persekiojimą piratavimo byloje;
- (7) savo Rezoliucijoje 2500 (2019) JT ST taip pat pareiškė, kad pranešimai apie neteisėtą, nedeklaruojamą ir nereglamentuojamą (toliau – NNN) žvejybą Somalio išskirtinėje ekonominėje zonoje jai kelia rimtą susirūpinimą, ir pripažino, kad NNN žvejyba gali prisidėti prie pakrančių bendruomenių destabilizavimo;
- (8) 2020 m. vasario 25 d. buvo pasiektas operacijos „Agénor“ – Europos vadovaujamos informuotumo apie padėtį jūroje Ormuzo sąsiauryje (EMASOH) iniciatyvos karinio komponento – visiškas operacinis pajėgumas;

⁽¹⁾ 2008 m. lapkričio 10 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/851/BUSP dėl Europos Sąjungos karinės operacijos, skirtos prisidėti prie atgrasymo nuo piratavimo veikslių ir ginkluotų plėšimų jūroje prie Somalio krantų ir jų prevencijos bei sustabdymo (OL L 301, 2008 11 12, p. 33).

⁽²⁾ 2018 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1083, kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2008/851/BUSP dėl Europos Sąjungos karinės operacijos, skirtos prisidėti prie atgrasymo nuo piratavimo veikslių ir ginkluotų plėšimų jūroje prie Somalio krantų ir jų prevencijos bei sustabdymo (OL L 194, 2018 7 31, p. 142).

- (9) 2020 m. lapkričio 12 d. JT ST savo Rezoliucija 2551 (2020) atnaujino įgaliojimus, suteiktus savo Rezoliucija 2182 (2014), siekdama užtikrinti griežtą ginklų embargo Somaliui ir medžio anglių importo į bei eksporto iš Somalio draudimo įgyvendinimą, ir paragino Atalanta didinti savo indėlį į regioninį bendradarbiavimą reaguojant į neteisėtus srautus jūroje ir suardyti visų formų prekybą teisėtomis bei neteisėtomis prekėmis, kuriomis gali būti finansuojama teroristinė veikla Somalyje;
- (10) 2020 m. atliekant Atalanta strateginę peržiūrą padaryta išvada, kad operacijos įgaliojimų terminas turėtų būti pratęstas iki 2022 m. gruodžio 31 d. ir kad įgaliojimai turėtų būti iš dalies pakeisti įtraukiant antrinę nevykdomojo pobūdžio užduotį stebėti prekybą narkotinėmis medžiagomis, prekybą ginklais, NNN žvejybą ir neteisėtą prekybą medžio anglimis prie Somalio krantų;
- (11) 2020 m. atliekant Atalanta strateginę peržiūrą taip pat padaryta išvada, kad, laikantis taikytinos teisinės sistemos, kai ji bus nustatyta, Atalanta įgaliojimai turėtų būti papildyti antrinėmis vykdomojo pobūdžio užduotimis siekiant kovoti su prekyba narkotikais ir prekyba ginklais. 2020 m. gruodžio 1 d. Politinis ir saugumo komitetas susitarė, kad Atalanta vykdys tas užduotis ir kad operacijai skirtuose planavimo dokumentuose bus nustatyta būtina tvarka;
- (12) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Bendruosius veiksmus 2008/851/BUSP;
- (13) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 5 straipsnį Danija nedalyvauja rengiant ir įgyvendinant su gynyba susijusių Europos Sąjungos sprendimų bei veiksmų. Danija nedalyvauja įgyvendinant šį sprendimą ir todėl nedalyvauja finansuojant operaciją Atalanta,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Bendrieji veiksmai 2008/851/BUSP iš dalies keičiami taip:

- 1) 1 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Be to, Atalanta, laikant tai jos antrine vykdomojo pobūdžio užduotimi, prisideda prie Jungtinių Tautų ginklų embargo Somaliui įgyvendinimo pagal JT ST rezoliuciją 2182 (2014) ir prie kovos su prekyba narkotinėmis medžiagomis prie Somalio krantų Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos bei 1988 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta kontekste.

4. Be to, Atalanta, laikant tai jos antrine nevykdomojo pobūdžio užduotimi, stebi prekybą narkotinėmis medžiagomis, prekybą ginklais, neteisėtą, nedeklaruojamą ir nereglamentuojamą žvejybą ir neteisėtą prekybą medžio anglimis prie Somalio krantų pagal JT ST rezoliucijas 2498 (2019) bei 2500 (2019) ir laikydamasi 1988 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta.

5. Atsižvelgdama į savo priemones bei pajėgumus ir gavusi prašymą, Atalanta, laikant tai jos antrine nevykdomojo pobūdžio užduotimi, gali prisidėti prie ES integruoto požiūrio į Somalį ir tarptautinės bendruomenės susijusios veiklos, taip padėdama šalinti pagrindines piratavimo priežastis bei ardyti piratų grupuočių tinklą.

6. ES karinis štabas remia Atalanta nustatydamas grėsmes ir iš anksto numatydamas lemiamus veiksmus, kurie galėtų turėti įtakos operacijai, kad Politinis ir saugumo komitetas būtų informuotas apie tokias grėsmes ir veiksmus.“;

- 2) 2 straipsnio pavadinimas pakeičiamas pavadinimu „Kova su piratavimu ir ginkluotais plėšimais jūroje prie Somalio krantų ir pažeidžiamos laivybos apsauga“;

- 3) įterpiamas šis straipsnis, kurio tekstas yra identiškas šiuo sprendimu išbrauktam Bendrųjų veiksmų 2008/851/BUSP 12 straipsniui:

„2a straipsnis

Areštuotų ir sulaikytų asmenų perdavimas siekiant vykdyti jų baudžiamąjį persekiojimą

1. Remiantis tuo, kad Somalis pritarė, kad valstybės narės ar trečiosios valstybės vykdytų jurisdikciją, ir Jungtinių Tautų Jūrų teisės konvencijos 105 straipsniu, asmenys, kurie įtariami ketiną vykdyti, kaip nurodyta Jungtinių Tautų Jūrų teisės konvencijos 101 ir 103 straipsniuose, vykdančys ar vykde piratavimo veiksmus ar ginkluotus plėšimus Somalio teritoriniuose ar vidaus vandenyse arba atviroje jūroje, kurie yra areštuoti ir sulaikyti siekiant vykdyti jų baudžiamąjį persekiojimą, ir turtas, naudotas tokius veiksmus atlikti, perduodami:

— laivo, kuris juos sugavo, vėliavos valstybės narės ar trečiosios valstybės, dalyvaujančios operacijoje, kompetentingoms valdžios institucijoms arba

— jei ta valstybė negali ar nenori vykdyti savo jurisdikcijos, – valstybei narei ar bet kuriai trečiajai valstybei, kuri nori vykdyti savo jurisdikciją tų asmenų ir turto atžvilgiu.

2. Asmenys, kurie įtariami ketiną vykdyti, kaip nurodyta Jungtinių Tautų Jūrų teisės konvencijos 101 ir 103 straipsniuose, vykdančys ar įvykdę piratavimo veiksmus ar ginkluotus apiplėšimus ir kurie yra areštuoti ir sulaikyti, siekiant vykdyti jų baudžiamąjį persekiojimą, vykdančios Atalanta kitų regiono valstybių teritoriniuose vandenyse, vidaus vandenyse arba salyno vandenyse susitarus su šiomis valstybėmis, bei turtas, naudotas tokius veiksmus atlikti, gali būti perduoti atitinkamos valstybės kompetentingoms valdžios institucijoms arba, gavus atitinkamos valstybės sutikimą, kitos valstybės kompetentingoms valdžios institucijoms.

3. Joks 1 ir 2 dalyse nurodytas asmuo negali būti perduotas trečiajai valstybei, jei su ta trečiaja valstybe nesutarė dėl perdavimo sąlygų tokiu būdu, kuris atitinka taikytiną tarptautinę teisę, pirmiausia – žmogaus teises reglamentuojančią tarptautinę teisę, kad būtų garantuota, pirmiausia, jog niekam nebus taikoma mirties bausmė, joks asmuo nebus kankinamas ir nepatirs žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio.“;

- 4) Įterpiamas šis straipsnis:

„2b straipsnis

Prisidėjimas prie Jungtinių Tautų ginklų embargo Somaliui įgyvendinimo ir prie kovos su prekyba narkotinėmis medžiagomis prie Somalio krantų

1. Siekdama prisidėti prie Jungtinių Tautų ginklų embargo Somaliui įgyvendinimo pagal atitinkamas JT ST rezoliucijas, visų pirma Rezoliuciją 2182 (2014), Atalanta, kaip nustatyta planavimo dokumentuose ir sutartame operacijų rajone atvirojoje jūroje prie Somalio krantų, atlieka į Somalį atplaukiančių ir iš jo išplaukiančių laivų patikrinimus, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad tokie laivai gabena ginklus ar karinę įrangą į Somalį tiesiogiai ar netiesiogiai pažeisdami ginklų embargą Somaliui arba gabena ginklus ar karinę įrangą asmenims ar subjektams, kuriuos pagal JT ST rezoliucijas 751 (1992) ir 1907 (2009) įsteigtas komitetas yra įtraukęs į sąrašą. Atalanta tokius objektus areštuoja, registruoja ir sunaikina, taip pat tokius laivus ir jų įgulas gali nukreipti į tinkamą uostą, kad būtų sudarytos palankesnes sąlygos tokiam sunaikinimui, laikantis atitinkamų JT ST rezoliucijų, įskaitant Rezoliuciją 2182 (2014), ir operacijos plane nustatytos tvarkos.

2. Siekdama prisidėti prie kovos su prekyba narkotinėmis medžiagomis prie Somalio krantų, Atalanta veikia laikydamasi nustatytos tvarkos ir sutartame operacijų rajone atvirojoje jūroje prie Somalio krantų, kaip išdėstyta planavimo dokumentuose:

- a) kiek tai susiję su valstybine vėliava plaukiojančiais laivais, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad toks laivas yra naudojamas prekybai narkotinėmis medžiagomis, Atalanta pareigūnai, jei tai aiškiai leidžia vėliavos valstybė, išsilaipina tame laive, ieško narkotinių medžiagų ir, jei randama neteisėtos prekybos įrodymų, imasi tinkamų veiksmų to laivo bei laive esančio krovinio atžvilgiu. Asmenų, susijusių su prekyba narkotinėmis medžiagomis, areštas, sulaikymas, perdavimas trečiajai valstybei ar baudžiamasis persekiojimas gali būti vykdomas pageidaujančių valstybių narių, vadovaujantis jų nacionaline kompetencija, pagrįsta jų vidaus teise;

b) kiek tai susiję su laivais, plaukiojančiais be valstybinės vėliavos, Atalanta imasi veiksmų, be kita ko, išsilaipinimo laive ir paieškos, pagal laivui, kuris imasi veiksmų, taikytiną nacionalinę teisę ir pagal tarptautinę teisę, pasinaudodama tik tais ištekliais, kuriais galimybę naudotis suteikė tos valstybės narės, kurios nurodė, kad jos gali imtis tokių veiksmų. Tolesni veiksmai, pavyzdžiui, narkotikų areštas ir tokio laivo nukreipimas, taip pat asmenų, susijusių su prekyba narkotinėmis medžiagomis, areštas, sulaikymas, perdavimas trečiajai valstybei ir baudžiamasis persekiojimas gali būti vykdomas pageidaujančių valstybių narių, vadovaujantis jų nacionaline kompetencija, pagrįsta jų vidaus teise.

3. Kai tik bus patvirtintas operacijos planas ir būtina tvarka, Politinis ir saugumo komitetas aktyvuoja antrines vykdomojo pobūdžio užduotis, kai ES operacijos vadas praneša, kad Atalanta disponuoja toms užduotims vykdyti būtinais ištekliais, o, kiek tai susiję su Jungtinių Tautų ginklų embargu, kai Europos išorės veiksmų tarnyba praneša, kad buvo atlikti pagal JT ST rezoliucijos 2182 (2014) 15 punktą reikalaujami pranešimai.

4. Įrodymus, susijusius su objektų, draudžiamų pagal ginklų embargą Somaliui, arba su narkotinių medžiagų gabenimu, kurie buvo rasti visų pirma pagal 1 ir 2 dalis atliekamų patikrinimų metu, Atalanta gali saugoti, kiek tai susiję su ginklų gabenimu, o valstybės narės, pageidaujančios ir galinčios tai daryti, gali saugoti, kiek tai susiję su narkotinių medžiagų gabenimu. Visų pirma, vadovaujantis taikytina teise, galima rinkti ir saugoti asmenų, susijusių su tokių ginklų bei narkotinių medžiagų gabenimu, asmens duomenis, susijusius su jų tapatybę galinčiomis padėti nustatyti savybėmis, įskaitant pirštų atspaudus, taip pat toliau nurodytus konkrečius duomenis, išskyrus kitus asmens duomenis: pavardę, mergautinę pavardę, vardus ir visas pravardes arba priskirtus vardus; gimimo datą ir vietą, pilietybę, lytį, gyvenamąją vietą, profesiją ir buvimo vietą; vairuotojo pažymėjimų, tapatybės nustatymo dokumentų ir paso duomenis. Tokie duomenys, taip pat duomenys, susiję su tokių asmenų naudojamais laivais ir įranga, ir atitinkama informacija, gauta vykdanč užduotis pagal šį straipsnį, gali būti perduoti atitinkamoms valstybių narių teisėsaugos institucijoms. Be to, Atalanta juos, kiek tai susiję su ginklų gabenimu, o pageidaujančios valstybės narės, kiek tai susiję su narkotinių medžiagų gabenimu, gali perduoti trečiosioms valstybėms, kurios nori pasinaudoti savo jurisdikcija tokių asmenų ir turto atžvilgiu, ir kompetentingoms ES įstaigoms pagal taikytiną teisę.

5. Remiantis Tarybos kiekvienu konkrečiu atveju suteiktais leidimais, su trečiosiomis valstybėmis gali būti sudaryti susitarimai, kad valstybei narei būtų sudarytos palankesnės sąlygos perduoti asmenis, kurie pagal jos nacionalinę teisę buvo areštuoti ir sulaikyti už dalyvavimą veikloje, kuria pažeidžiamas Jungtinių Tautų ginklų embargas Somaliui, arba narkotinių medžiagų prekyboje prie Somalio krantų, siekiant vykdyti tokių asmenų baudžiamąjį persekiojimą. Tokie susitarimai apima tokių asmenų perdavimo sąlygas, atitinkančias atitinkamą tarptautinę teisę, visų pirma tarptautinę žmogaus teisių teisę, siekiant visų pirma užtikrinti, kad atitinkamiems asmenims nebūtų taikoma mirties bausmė, jie nebūtų kankinami ir nepatirtų kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio.“;

5) 8 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„Atalanta glaudžiai koordinuoja veiklą su Europos Sąjungos karine misija siekiant prisidėti prie Somalio saugumo pajėgų mokymo (EUTM Somalia) ir su Europos Sąjungos pajėgumų stiprinimo Somalyje misija (EUCAP Somalia). Atsižvelgdama į savo priemones bei pajėgumus ji remia atitinkamas ES programas.

Atsižvelgdama į savo priemones bei pajėgumus Atalanta plėtoja konkretų bendradarbiavimą su operacija Agénor.“;

6) 9 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Atsižvelgdama į savo priemones bei pajėgumus Atalanta, visų pirma stiprindama jų pajėgumus ir keisdama su jais informacija, remia Madagaskare esantį jūrų srities informacijos sugretinimo centrą (RMIFC) ir Seišeliuose esantį regioninį veiklos koordinavimo centrą (ROCC).“;

7) 12 straipsnis išbraukiamas;

8) 14 straipsnis papildomas šia dalimi:

„7. ES karinės operacijos bendrųjų išlaidų orientacinė finansavimo suma laikotarpiui nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. yra 9 930 000 EUR. Sprendimo (BUSP) 2015/528 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta orientacinės sumos procentinė dalis yra 0 %.“;

9) 15 straipsnio 4 ir 5 dalys pakeičiamos taip:

„4. Atalanta įgaliojama dalytis su Somalio ekspertų grupe, Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuru, Jungtinėmis karinėmis jūrų pajėgomis (CMF), RMIFC ir ROCC per savo operacijas surinkta informacija apie neteisėtą ar be leidimo vykdomą veiklą, išskyrus asmens duomenis.

5. Atalanta įgaliojama pagal 2 straipsnio h punktą Interpolui ir pagal 2 straipsnio i punktą Europolui atskleisti informaciją apie neteisėtą veiklą, kuri nėra piratavimas, surinktą vykdant jos operacijas.“;

10) 16 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. ES operacija baigiasi 2022 m. gruodžio 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2020 m. gruodžio 22 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. ROTH
